Bc. Viktorie Ducká

Jazyková charakteristika gibraltarské mluvy yanito/llanito

Oponentský posudek diplomové práce

Volba tématu předkládané práce vychází z autorčina pobytu na Gibraltaru a jejího zájmu o specifika tamní mluvy. Problematika llanita je sice zajímavá, jedná se však také o oblast velmi málo zmapovanou a obtížně metodologicky uchopitelnou, což se bohužel na práci negativně podepsalo. Diplomová práce, o jejíž obhajobu autorka usiluje, je přepracovanou verzí práce původní, která bohužel nenaplňovala požadavky kladené na absolventy nmgr. studia a nebyla doporučena k obhajobě (autorka následně na základě dvou nedoporučujících posudků od obhajoby sama ustoupila). Práce, již autorka předkládá nyní, je zdařilejší než verze předchozí a autorka se do ní pokusila zapracovat komentáře z prvních posudků, bohužel se však stále jedná o práci, která je na samé hranici toho, co je možné klasifikovat známkou *dobře,* takže se musím k některým jejím aspektům vyjádřit kriticky.

Kladně hodnotím strukturu práce, která je oproti první verzi promyšlenější a logičtější. Autorka nejprve nastiňuje historickou perspektivu, možný původ názvu llanito/yanito, dále popisuje hlavní rysy tohoto jazykového útvaru a nakonec se věnuje jeho pozici v médiích a přístupu mluvčích k němu. Předkládané informace nepostrádají na zajímavosti. Musím ocenit, že autorka oproti předchozí verzi výrazně omezila nepodložené domněnky, vlastní úvahy a nemístná zobecnění (byť těmto se jí nepodařilo vyhnout zcela, viz např. komentář na str. 11, kde autorka konstatuje, že „výše uvedený citát Petera Golda přesně odráží názor a pocity Gibraltařanů, jejich vnímání národní identity"). Jako velmi problematická se však stále jeví práce se zdroji a tíhnutí autorky k vágnímu vyjadřování, které do odborné práce nepatří. Ve svém hodnocení se zaměřím především na kapitoly 2-4, které tvoří jádro práce.

Jsem si vědoma toho, že relevantní literatura týkající se llanita není početná, za nedbalou však považuji autorčinu práci s jinými zdroji. Odkazy na sekundární literaturu postrádám prakticky v celé kapitole 2, která se věnuje historii Gibraltaru. Autorka tuto oblast popisuje zevrubně, z textu však nejsem schopna vyčíst, o jakou bibliografii se opírá. Odkazy uvedené v poznámkách pod čarou jsou zcela nejasné, nechápu, k jak rozsáhlé části textu odkazují ani co přesně je předmětem autorčiny parafráze. Toto se jen namátkou týká např. poznámek pod čarou č. 6, 7, 11. Autorka se opakovaně uchyluje k vágním formulacím typu „jiné zdroje zdůrazňují" (s. 15 – nechápu však, co je potom zdrojem primárním, neboť ten není nikde uveden), „některé historické prameny uvádějí" (tamtéž – seznam těchto pramenů taktéž nenalézám, o které historické prameny se tedy jedná?).

Podobné výtky musím vyslovit i ke kapitolám 3 (v menší míře) a 4. Naprosto nepochopitelné jsou pro mne například odkazy u poznámek pod čarou č. 13, 16, 17 (proč je v textu zmíněn Tito Vallejo, ale v odkazu je uveden jiný autor?), 23. Opět zde nalézáme nejasná vyjádření typu: „Objevují se názory, že by mohlo jít o ironický odkaz k velikosti gibraltarského území, nicméně jedná se jen o domněnku“ (s. 20). Čí jsou tyto názory? Koho autorka cituje? Podobně na str. 22 autorka uvádí: „Jiná hypotéza předpokládá, že slovo gibberish je odvozeninou od muslimského jména Jabir“, nikde však není řečeno, čí je tato hypotéza. Kdo ji předkládá?

Zcela zásadní otázku mám pak ke kapitole č. 4: Odkud pocházejí všechny příklady, které autorka komentuje? Jsou převzaty z literatury? Proč zde potom není přesný odkaz na zdroj? Pokud se jedná o autentické jevy, které autorka shromáždila, jaká byla metodologie jejich sběru? Jasná metodologie získávání jazykového materiálu (případně pečlivá práce s bibliografií, z níž autor čerpá) je pro zpracování závěrečné práce skutečně podstatná.

Další nejasnost se týká podkapitoly věnované slovníkům llanita, které sama autorka hodnotí jako velmi důležité (s. 36). Tyto slovníky jsou okomentovány, nejsou však uvedeny v seznamu použité literatury. Pokud tomu dobře rozumím, autorka je neměla k dispozici a pouze přebírá informace o nich z jiných zdrojů. Je tomu opravdu tak? Vzhledem k zaměření práce a k malému počtu relevantních zdrojů se mi oba tyto slovníky jeví jako zcela zásadní položka bibliografie a nerozumím tomu, proč si je autorka neobstarala. Zmiňovaný *The Yanito Dictionary* je například dostupný v knihovně University of Oxford. Nebylo pro přístup k němu možné využít například meziknihovní výpůjční službu, kterou nabízí Národní knihovna i knihovny fakultní? Pokoušela se autorka k těmto zdrojům získat přístup?

Pokud pominu problematické citování, celkově bych se chtěla vyjádřit kladně k formální stránce práce, která je výrazně lepší než u verze předešlé (zmizely chyby v češtině, překlepy nejsou nijak hojné, celkově je struktura práce přehlednější, byť v kapitole 3 došlo k chybě v číslování podkapitol).

Zhodnocení práce jako celku je pro mne dosti obtížné. Jsem si vědoma toho, že velká část problémů, které v posudku zmiňuji, je dána především samotnou volbou tématu, kterou musím bohužel hodnotit jako nešťastnou. Zdroje, které měla autorka k dispozici, jsou vskutku omezené, navíc jen velmi malou část z nich je možné označit za skutečně lingvistické. Z práce je také patrný autorčin zájem o téma a musím zopakovat, že nová verze práce je výrazným posunem vpřed, neboť u verze předchozí vůbec nebylo možno uvažovat o jiném hodnocení než *neprospěl*. Je tedy patrné, že autorka se snažila vzít na vědomí vše, co jí bylo v prvních

posudcích vytýkáno, a práci opravdu vylepšila. Toto bohužel nic nemění na tom, že nedostatků, jimiž trpí, je stále velmi mnoho; jmenovat musím hlavně nezvládnutou práci se sekundární literaturou a nejasnou metodologii získávání jazykových příkladů, která na některých místech dává podnět k otázce, zda autorka vůbec rozumí podstatě odborné práce.

Vzhledem k již zmíněnému výraznému posunu vpřed jsem se po dlouhém zvažování rozhodla předběžně navrhnout hodnocení *dobře*, tento závěr je však podmíněn pečlivou přípravou autorky na obhajobu, v jejímž rámci očekávám, že bude odpovězeno na otázky, které zmiňuji v posudku. Všechny sporné body, které by bylo třeba při obhajobě vyjasnit nebo doplnit, jsem v textu pro větší přehlednost podtrhla. Ráda bych, aby autorka při obhajobě představila seznam konkrétních zdrojů, které nejsou v práci jasně uvedeny, vysvětlila význam konkrétních odkazů, které jsou nesrozumitelné, v obecné rovině vysvětlila, jakým způsobem byly získány jazykové příklady, které uvádí (opět včetně případných odkazů na sekundární literaturu), a objasnila, proč nebylo možné seznámit se slovníky llanita přímo.

V Praze 13. ledna 2017 PhDr. Dana Kratochvílová, Ph.D.